

INCIJATIVA ZA STVARANJE KULTURNE RUTE

‘Proces saradnje koji podstiče odgovornost lokalnih zajednica u korišćenju lokalnih resursa i upravljanju tim resursima’

Support to the Promotion of Cultural Diversity

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

INCIJATIVA ZA STVARANJE KULTURNE RUTE

‘Proces saradnje koji podstiče odgovornost lokalnih zajednica u korišćenju lokalnih resursa i upravljanju tim resursima’

Rad na stvaranju Kulturne rute zapadnog Kosova* gde zajednice i posetioци mogu da:

- Dođu i obiđu tradicionalne kamene građevine;
- Dožive i neposredno upoznaju lokalne kulturne običaje i prakse;
- Probaju različita jela i pića, uživajući u vremenu provedenom sa svojim porodicama;
- Uživaju u prirodnim lepotama, bavljenju sportom i umetnošću u okruženju netaknute prirode.

* Ovaj naziv ne prejudicira stavove o statusu i u skladu je s Rezolucijom Saveta bezbednosti UN 1244. i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju nezavisnosti Kosova.

UVOD

„Kulturna ruta zapadnog Kosova“ je inspiracija i svedočenje o bogatoj raznolikosti predela, stanovništva i nasleđa Kosova, pružajući zanimljiv potencijal za razvoj turizma u ovom regionu. Ova inicijativa nudi niz inovativnih aktivnosti, bavi se postojećim lokalnim resursima i njihovim korišćenjem uz istovremeno poboljšanje kvaliteta, dizajna i načina prezentacije proizvoda. Na taj način ova inicijativa u isti mah dodaje i obrazovnu dimenziju uzdižući svest o vrednostima resursa i njihovom odgovornom korišćenju za buduće naraštaje. Osećaj ponosa zbog pripadnosti nekom mestu i tradicijama koje ono nosi tesno je povezan sa svakodnevnom praksom i običajima lokalnog stanovništva i njihovim odnosom s prirodnim okruženjem. Upravo je zbog toga „Kulturna ruta“ u isti mah i zabavan, poučan i zanimljiv način za sagledavanje vrednosti lokalnog kulturnog nasleđa koji omogućuje razvoj dinamičnih i ekonomski opravdanih praksi.

„Kulturna ruta zapadnog Kosova“ stimuliše regionalnu integraciju kroz zajedničke inicijative neposredno angažovanih lokalnih zajednica i opština, dok istovremeno podstiče poštovanje kulturnih prava, kulturne demokratije i raznolikosti, vrednovanje zajedničkog nasleđa i daje doprinos osnovnim evropskim načelima o boljem razumevanju među ljudima.

KONTEKST

Ova inicijativa je proizašla iz Plana za nasleđe zapadnog Kosova, koji je Projekat PKRK-a predstavio 2012. godine, da bi se prikazali mogući metodi podizanja nivoa svesti javnosti i postepenog socijalnog i privrednog rasta koji bi bio zasnovan na postojećim lokalnim resursima. Kulturnim rutama upravljuju lokalne zajednice primenjujući inkluzivan i integriran pristup.

U nedavnom istraživanju potencijala nasleđa i u diskusijama vođenim s lokalnim akterima zaključeno je da bi dobro polazište moglo biti naglašavanje konkretnih aspekata postojećih resursa koji su dobro poznati zajednicama.

Na taj način bi se, pored toga, formirala i korisna platforma za lokalne razvojne aktivnosti u regionu. U središtu pažnje istraživanja, koje su u šest opština sproveli lokalni i međunarodni eksperți, bile su konkretnе teme karakteristične za svaki pojedinačni grad, a u sklopu jedne inicijative za izradu kulturnih ruta.

Ta preliminarna analiza usmerena ka razvoju navedene inicijative postavlja temelje Programa, koji ohrabruje potencijalne projekte javno-privatnog partnerstva. Predložene aktivnosti bitno se odlikuju time što pomažu razvoj turizma zasnovanog na lokalnom nasleđu, a u isto vreme bitno doprinose razvoju kolektiviteta. Tu snaga potiče od rada na pojedinačnim inicijativama koje već postoje i u izvesnom smislu su etablirane, korišćenja dobro sprovedenih istraživanja o svakoj temi i namere da se dodatno obuhvate različite discipline.

MISIJA I VIZIJA

Inspirisani Kulturnim rutama Saveta Evrope, sprovođenje ovog programa započelo je 2014. godine, uz dugoročnu viziju razvoja kulturnih ruta za obilazak kamenih građevina u saradnji sa susednim zemljama. U početku je PKRK bio usredsređen na kulturne rute u šest opština na zapadu Kosova, kako bi procenio ostvarljivost te vizije. U neposrednoj budućnosti, svaka opština koja ima svoju zasebnu, karakterističnu temu na kulturnoj ruti treba da postane svojevrstan stožer okupljanja za sve ljudе koji se praktično bave tim pitanjima, predstavnike lokalnih zajednica, istraživače i institucije, koji na taj način pružaju svoj doprinos i povezuju se s kreativnim industrijama.

Naredni koraci zahtevaju nastavak istraživanja, uz aktivno učešće zajednice, kako bi se pripremile rute koje postepeno treba da zauzmu svoje mesto na listi turističkih destinacija na Kosovu. Namera je da ovaj program organski napreduje uz aktivno učešće i vođstvo zajednice, promovišući kulturno nasleđe zapadnog Kosova i nudeći privlačne rute.

KOMPLEMENTARNOST

Iako je predviđeno da svaka inicijativa deluje kao jedinstven program, komplementarnost svih tih programa stvoriće sinergiju i omogućiće opštu privlačnost celog regiona. Lokaliteti i teme odabrani za odredišta kulturne rute/mreže tog regiona proističu iz specifičnosti njegovog kulturnog i prirodnog nasleđa, kao i izražene spremnosti lokalnih aktera da učestvuju u razvoju jednog takvog programa. Osnovni preduslovi za uspešno sprovođenje programa zasnovani su na sprovedenim pilot akcijama, kao i predstavom o potencijalu nasleđa koju su stekli lokalni i međunarodni eksperți proučavajući to nasleđe.

SREDIŠTE PROGRAMA

Junik: Kamene građevine će biti u potpunosti obnovljene i ponudene kao turistička atrakcija, uz obezbeđivanje profesionalne obuke o rehabilitaciji nasleđa.

Dakovica: Promocija atraktivnog nematerijalnog kulturnog nasleđa – praksi i običaja, kao i lokalnih proizvoda, uz razvoj tradicionalnih заната.

Peć: Biće promovisani sportovi i tradicionalne igre u prirodi, uz specijalnu turističku ponudu koja uključuje svu vrednost lepote Rugovskih planina.

Klina: Prirodno nasleđe , biodiverzitet i izvođačke umetnosti biće u žiži interesovanja, kroz razvoj obrazovnih i kulturnih manifestacija u prirodnom okruženju, kao i događaja namenjenih podizanju nivoa svesti.

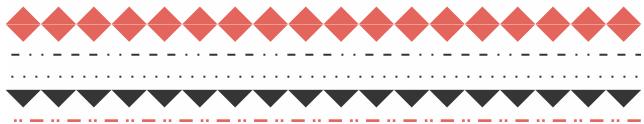
Dečane: Biće formirana Biblioteka dečjih igara, predstavljajući nasleđe kroz igru, kazivanje priča i predstave.

Istok: Kroz kvalitetne proizvode i odgovarajuću prezentaciju biće promovisano tradicionalno gastronomsko bogatstvo regiona.

KRITERIJUMI

Neki od ključnih elemenata koji su uzeti u obzir prilikom pripreme Programa i izgradnje mreže su sledeći:

- Potencijal nasleđa određenih kulturnih i prirodnih područja, lokacija, događaja ili proizvoda treba da bude prepoznat od zajednice kao zajedničko nasleđe
- Odabrana dobra u okviru postojećeg nasleđa treba da budu dostupna, raspoloživa i visokokvalitetna.
- Treba obezbediti podršku zajednice i njeni učešće u razvoju i unapređenju nasleđa .
- Treba kreirati javnu sektorsku politiku u oblasti planiranja, upravljanja i procene/evaluacije dobara u okviru postojećeg nasleđa na lokalnom i centralnom nivou.
- Kroz aktivnosti za razvoj kapaciteta treba obezbediti podučavanje i obuku o vrednosti nasleđa i njegovog potencijala za vlasnike tog nasleđa, lokalno preduzetništvo, učenike i ostale zainteresovane aktere.

JUNIK: OBRAZOVNI I REHABILITACIONI PROGRAM O KAMENIM STRUKTURAMA

Opština Junik poznata je po svojim kamenim građevinama – stambenim objektima (kulama) koje su opasane kamenim zidovima i lepotom prirodnog okruženja. Kao lepe tradicionalne građevine u ruralnom okruženju, ti kameni objekti treba da budu svuda prepoznati kao izvanredan potencijal za razvoj kulturnog turizma. Postojanje jednog centra za restauraciju i rehabilitaciju arhitektonskog nasleđa uz komplementarne elemente prirode i priče o ljudima, što je obuhvaćeno programom „Kamenje koje govori”, čiji je inicijator PKRK, predstavlja važan korak ka dugoročnoj viziji u kojoj će Junik postati „Kameni grad”.

Program podržava

Aktivnosti koje predstavljaju potencijal Junika kao specifičnog turističkog odredišta. Konkretnije, reč je o obrazovnim aktivnostima zasticanje znanja, veština i prakse u oblasti restauracije i rehabilitacije kamenih struktura; inicijative zajednice i njeno aktivno učešće u razvoju kulturnog turizma; revitalizacija i unapređenje tradicionalnih lokalnih praksi.

Aktivnosti koje su dosad preuzete

Sprovedene su studije o kamenim građevinama za Urbanistički plan lokalnog razvoja. Sprovedena je i studija posvećena rehabilitaciji jedne urbane jedinice, u susedstvu restaurisane kule Vehbi Uke Isufaja, gde je sadašnje sedište Regionalnog turističkog centra u Juniku. Za opštinske vlasti i pripadnike lokalne zajednice organizovane su promotivne aktivnosti da bi se prikazao potencijal kamenih građevina, a uz podršku Opštine i konsultativnu grupu zajednice izrađen je i Predlog programa za letnji kamp i letnju školu.

Naredni koraci

- Kampanja za prikupljanje novčanih sredstava radi sprovođenja Programa letnjeg kampa/letnje škole;
- Radionice s vlasnicima/stanarima objekata koji su odabrani za rekonstrukciju i rehabilitaciju;
- Radionice i obuke za predstavnike lokalne zajednice koji su zainteresovani za učešće u programskim aktivnostima;
- Detaljan program u pogledu obrazovanja i rehabilitacije;
- Dogovor s vlasnicima/stanarima o radovima na rehabilitaciji i rekonstrukciji koji treba da budu sprovedeni;
- Razvoj kapaciteta lokalne NVO da bi mogla sprovesti Program letnjeg kampa i letnje škole;
- Osnivanje letnjeg kampa na planinskom području Moronica;
- Projekat za oblikovanje prostora pijace i odvijajanje tržišnihi aktivnosti;
- Akcioni i operativni plan za početak sprovođenja programa.

Regionalni turistički centar, dvorno mesto;

Regionalni turistički centar, Junik

Amfiteatar u parku Moronica

ĐAKOVICA: NEMATERIJALNO NASLEĐE I ZANATI

Đakovica je čuvena po Staroj čaršiji, kao jednom od najrazvijenijih orientalnih čaršija na Balkanu. Iako se još uvek može videti arhitektonsko nasleđe čaršije i u njemu uživati, tradicionalni zanati koji su ranije bili prisutni u čaršiji sada polako nestaju. Revitalizacija tradicionalnih zanata i praksi unaprediće interkulturni dijalog među različitim naraštajima i doprineće izgradnji svesti o dragocenoj, ali ugroženoj tradiciji i običajima, uz poseban naglasak na potrebi za prenošenjem tih veština na buduće generacije. Pojačano interesovanje za stare zanate i njihova privlačnost podstaci će zanimanje za kreativne industrijske grane koje, sa svoje strane, mogu doprineti lokalnom privrednom razvoju. Uz postojanje vizije o tome da lokalni zanati treba bitno da doprinesu privredi zapadnog Kosova, ova inicijativa će funkcionsati u celom regionu tako što će kao resurse prihvatići i koristiti lokalno znanje, ljudi koji to znanje primenjuju u praksi i tradicionalne vrednosti, tako da će imati izraženo mesto na kulturnim rutama.

Program podržava

Jačanje kapaciteta udruženja zanatlija da bi bilo moguće razvijati zanatske prakse, upravljati njima i obezbediti tržišni plasman zanatskih proizvoda sastrateškim centrom na području same Stare čaršije. U kombinaciji s komplementarnim akcijama biće razvijeni programi namenjeni celom regionu u kojima će učestvovati zanatlije i pripadnici mlađe generacije što će doprineti jedinstvenosti ovog grada i celog regiona.

Aktivnosti koje su dosad preduzete

Organizovane su pilot akcije za unapređenje starih zanata kao elemenata nematerijalnog kulturnog nasleđa. Zajedno sa zanatlijama koje se bave stariim zanatima, procenjena je perspektiva njihovog rada i proizvodnje i organizovane su aktivnosti za podizanje nivoa svesti o tim praksama da bi se promovisala potreba za očuvanje autentičnosti i funkcionalnosti Stare čaršije. Sprovedena je i studija o potencijalu Stare čaršije koji ona ima za lokalni privredni razvoj i identifikovane su početne akcije.

Naredni koraci

- Adaptacija rekonstruisanog objekta (kule) koja se nalazi u neposrednoj blizini Stare čaršije, kao centra za sprovođenje aktivnosti.
- Izrada Programa za unapređenje specifičnih zanata, uz promovisanje „brenda“ (ili „brendova“), počev od Stare čaršije u Đakovici i postepeno proširivanje na ceo zapadni region.
- Organizovanje radionica o tome u kojoj je meri javnost svesna potencijala tradicionalnih zanata kao jednog od prioriteta za razvoj kreativnih industrija i turizma.
- Izrada programa promotivnih manifestacija u Staroj čaršiji.
- Izvođenje pilot akcija/manifestacija, zajedno sa zanatlijama i udruženjima u regionu radi sprovođenja programa koji će omogućiti „brendiranje“ starih zanata.

PEĆ: SPORTOVI U PRIRODI I FESTIVALI TRADICIONALNIH IGARA

Planina Ruđova sa svojim pećinama, klisurom, jezerima i rekama slovi za jedno od najprivlačnijih rekreativnih područja za stanovništvo Kosova. Pored sportova na otvorenom, u prirodnom okruženju, koji se tu odavno upražnjavaju, kao što su biciklizam, planinarstvo i skijanje, pokrenute su i inicijative za promovisanje alternativnih sportova, kao što je vožnja kajakom, spuštanje konopcem niz stene klisure i otkrivanje ranije nedostupnih pećina. Taj planinski pejzaž od koga zastaje dah oduvek je predstavljao inspiraciju za lokalno stanovništvo, a plod te inspiracije su mnogo brojne zanimljive priče, što je sve nedavno izraženo kroz festival tradicionalnih igara, poznat pod nazivom „Ruđovske igre“. U kombinaciji s još nekoliko atrakcija kulturnog nasleđa u samom gradu, to će omogućiti da Peć bude odredište rute za tradicionalne igre i sportove u prirodi za ceo region zapadnog Kosova.

Program podržava

Akcije preduzete radi uspostavljanja programa za promovisanje bavljenja sportom u prirodi i upravljanje tim programom. Pored toga, prioritetan značaj imaće adaptacija tradicionalnog Hadži-Zekinog mlina, kao baze za aktivnosti i kao centar za obuku za sportove u prirodi i za tradicionalne igre.

Aktivnosti koje su dosad preuzete

Pružena je podrška festivalu „Rugovske igre”, dok su lokalni stručnjaci pripremili predlog za „Regionalni program sportova i rekreativne aktivnosti na otvorenom”. Organizovane su pilot akcije za promovisanje prirodnog i kulturnog nasleđa regiona Peć. Takođe je i urađena preliminarna procena stanja arhitektonskog kompleksa Hadži-Zekinog mlina.

Sledeći koraci

- Izrada projekta za adaptaciju Hadži-Zekinog mlina u Centar za trening.
- Utvrđivanje Programa za sportove koji se odvijaju na otvorenom/u prirodi, na osnovu ekspertskega izveštaja.
- Utvrđivanje entiteta koji treba da bude zadužen za upravljanje Programom u koordinaciji s drugim inicijativama u regionu.
- Organizovanje manifestacija radi istraživanja i promovisanja tradicionalnih igara i sportova u prirodi u celom regionu zapadnog Kosova, uključujući i festival „Rugovske igre”.

Rekreacija po biciklističkim stazama na Rugovskoj planini.

Hadži-Zekin mlin (Peć)

Planinarske staze na Rugovu, Peć

KLINA: PRIRODNO NASLEĐE, BIODIVERZITET I IZVOĐAČKE UMETNOSTI

Opština Kлина koja je bogata prirodnim predelima, uključujući šest reka i bogati biodiverzitet, kao i raznolikom populacijom, nalazi se na centralnoj raskrsnici Kosova. Atraktivni vodopad Miruša i pećine u neposrednoj blizini prepoznate su kao potencijal za razvoj tog područja, na kojem su se ukazali, zahvaljujući nedavnim iskopavanjima, i arheološki lokaliteti.

Kлина ima specifične odlike, pa će zato biti ispitana mogućnost primene Evropske konvencije o predelu, jer se tu harmonično upotpunjuju lepota pejzaža i mesta za odmor, omogućavajući lokalnom stanovništvu i posetiocima da uživaju u pogledu i odmaraju se. Aktivnosti koje su pokrenute u sklopu Projekta PKRK sprovode se u partnerstvu sa Opština i organizacijama civilnog društva i sve one osvetljavaju postojeće resurse i naglašavaju važnost odgovornog korišćenja tih resursa, što doprinosi unapređenju biodiverziteta i podizanju nivoa svesti o odgovornom korišćenju prirodnih resursa. Predviđena inicijativa za razvoj izvođačkih umetnosti u dobro uređenoj i održavanoj prirodnoj sredini, predstavljaće atraktivnu kulturnu manifestaciju i za seosku i za gradsku lokalnu zajednicu, kao i za turiste koji dolaze na Kosovo.

Program podržava

Osnivanje obrazovnog centra koji će poslužiti kao uzorak i programa za očuvanje prirodnog okruženja i biodiverziteta u za to određenom objektu. Aktivnosti na planu rehabilitacije za određenu oblast (oblasti) i studija izvodljivosti u vezi sa izvođačkim umetnostima, u kombinaciji sa odgovarajućim programom, pružiće osnov za preduzimanje budućih koraka u celom regionu zapadnog Kosova. Predviđena Opservatorija za predeo biće značajno dobro za Kosovo, koje će omogućiti da se vrednosti različitih dobara delotvorno vrednuju i da se njima na odgovarajući način upravlja.

Aktivnosti koje su dosad preuzete

Obavljena je preliminarna procena u pogledu biodiverziteta, inventarisanja predela i ocena obrazovnih aktivnosti. U fazi planiranja pružena je pomoć u izradi opštinskog inventara prirodnog i kulturnog nasleđa kao i pilot akcije za promovisanje vrednosti tih dobara. Utvrđena je lokacija gde jedna „kula od cigala“ (Mark-Rustemova kula) koja se nalazi na periferiji opštine Kline treba da bude rehabilitovana da bi se koristila kao Opservatorija predela. Obavljene su konsultacije s lokalnim i centralnim organima vlasti o potencijalu prirodnog nasleđa, biodiverziteta i predela.

Naredni koraci

- Studija slučaja o rehabilitaciji određenog područja (duž obala reka oko Kline i Beli Drim).
- Pokretanje inicijative za osnivanje obrazovnog centra uz aktivno učešće lokalnih vlasti, predstavnika lokalnih škola i predstavnika Ministarstva obrazovanja i nauke.
- Obrazovne radionice o biodiverzitetu.
- Projekat za rehabilitaciju „kule od cigala“, koja će poslužiti kao Opservatorija predela, uz posebnu podršku MKOS-a.
- Studija izvodljivosti o izvođačkim umetnostima i razvoju takvog programa.

Jukajeva kula od opeke u selu Ranok, Kline

Ogredje od upletenog pruža, Kline

Reka Beli Drim, Kline

DEČANE: DEČJE IGRE I PREDSTAVE

Kao dom spomenika koji je na Listi Svetskog kulturnog nasleđa,, prisustvom prelepih planinskih predela i mnogobrojnih kamenih kula (kuća), Opština Dečane , ima veliki potencijal.. Već neko vreme prioritetan značaj pridaje se rehabilitaciji tradicionalnih kuća, a snaženje kulturnih manifestacija i poslovnih aktivnosti utiru novu kulturnu i ekonomsku perspektivu celom tom području; tu su jedinstveni rituali kao na primer - tradicionalne igre i striženje ovaca, kao i novi, nedavno ustanovljeni festivali, kao što je Festival kestena. Lokalni proizvodi koji stižu iz lokalnih zajednica, uključujući i manastir Visoki Dečani pružaju različite mogućnosti posetiocima. U Inicijativi za izradu kulturnih ruta to područje je sagledano kao područje velikih mogućnosti za obrazovanje dece, kroz formiranje biblioteke dečjih igara kao privlčno mesto za decu i njihove porodice gde će se odigravati igre i predstave koje su neposredno povezane; s njihovim materijalnim i nematerijalnim kulturnim nasleđem..

Program podržava

Adaptaciju enterijera i eksterijera kule za Biblioteku dečjih igara i za obuku zaposlenih koji će biti zaduženi za izbor i prezentaciju primenljivih igara i dečjeg programa. Pored toga, podstićaće se susedne opštine da učestvuju u ovim aktivnostima i drugim inicijativama.

Aktivnosti koje su dosad preuzete

Sprovedena je preliminarna procena odabранe građevine i obavljene su konsultacije o toj inicijativi sa zainteresovanim lokalnim akterima. Organizovane su pilot akcije za promociju nasleđa opštine Dečane i razvijen je Predlog programa za dečje igre.

Naredni koraci

- Obuka ljudskih resursa.
- Adaptacija odabranog lokaliteta za novu funkciju u saradnji s lokalnim vlastima.
- Osnivanje Biblioteke dečjih igara.
- Kreiranje (oblikovanje) odabranih igara.
- Prezentacija programa u školama koje su zainteresovane za učestvovanje u toj aktivnosti.
- Organizovanje suseda za bavljenje malom privredom, uključujući izradu suvenira i vođenje manjih ugostiteljskih objekata.
- Koordinacija poseta.

Igre za decu

Igre za decu

Kula g-ni Muskulaja, Dečane

ISTOK: TRADICIONALNA HRANA I GASTRONOMIJA

Kao integralni deo kulture zajednice, tradicionalna jela uvek zavise od darova prirode u određenom regionu. Zahvaljujući povoljnim klimatskim uslovima, šire područje Opštine Istok poznato je po uzgoju jabuka i po svojim ribnjacima. Lokalne zajednice proslavljaju vreme žetve i tada se organizuje tradicionalna večera „darka e lamës“ („večera u slavu rodne godine“). Ta bogata večera koja slavi raznovrsnost lokalnih jela i pića poslužila je kao inspiracija da se na njoj promovišu lokalni proizvodi, kao i njihovi tradicionalni načini pripreme i prezentacije. Postoji nada da će kulturne rute podstići saradnju lokalnih zajedница regiona i ohrabriti ih da sistematičnije i diverzifikovanije breditiraju svoje proizvode, što će im omogućiti da zajedno sa svojom jedinstvenom gostoprimaljivošću privuku više posetilaca.

Program podržava

Izradu studije izvodljivosti za brendiranje proizvoda i tradicionalnih gastronomskih specijaliteta. Identifikacija objekta i adaptacija njegovog enterijera za prezentaciju proizvoda, degustaciju i za održavanje kursa za kulinarstvo što bi trebalo, kako se očekuje, da inspiriše lokalne zajednice i posetioce svih uzrasta. Kao neposredne akcije koje će biti podržane predviđene su kampanje za podsticanje zainteresovanosti lokalnog stanovništva da sagleda sve prednosti koje im može pružiti učešće u ovom procesu.

Aktivnosti koje su dosad preduzete

Podržano je organizovanje Godišnjeg Festivala žetve (Festival jabuka) da bi se sagledali pozitivni ishodi takve aktivnosti. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja sačinilo je analizu tradicionalnih jela zapadnog Kosova. Izvršena je procena stanja jedne tradicionalne građevine (kule) kao potencijalne lokacije za promociju tradicionalnih jela i pića.

Naredni koraci

- Projekat za restauraciju objekta koji bi trebalo rehabilitovati i adaptirati za potrebe prodavnice, restorana i mesta gde se može organizovati kulinarski kurs.
- Promocija inicijative među lokalnim akterima, u Ministarstvu poljoprivrede i Ministarstvu obrazovanja i nauke.
- Tehnička podrška razvoju programa kooperativnog pristupa u regionu, proizvodnji različitih visokokvalitetnih i valjano prezentovanih proizvoda, podrška brendiranju proizvoda, negovanju običaja i tradicionalnih rituala kao turističke atrakcije.

Večera u slavu rodne godine, Istok

Festival jabuka, Istok

Kula Zeneta Salihaja u selu Sušice, Istok

ZAKLJUČAK

Suština ove inicijative jeste promovisanje mreže koja se neprestano razvija u regionu i koja obuhvata aktere sa cele te teritorije, ohrabrujući njihovo traganje za neprestanim poboljšanjima u radu. Kada budu utvrđene rute i kada budu izrađene mape sazastupljenim učesnicima u ovom procesu, svaka odredišna tačka na ruti poslužiće kao platforma oko koje će se okupljati lokalni akteri radi kooperativne proizvodnje i marketinga.

JP - EU/CoE Support to the Promotion of Cultural Diversity (PCDK)

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

COUNCIL OF EUROPE

IMPLEMENTED
by the Council of Europe

◆◆◆ www.coe.int/pcdk ◆◆◆

Support to the Promotion of Cultural Diversity

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

Implemented
by the Council of Europe